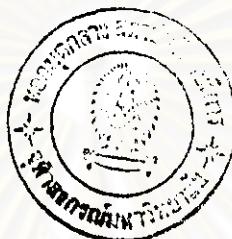

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและอัตราค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม
ในการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง

นายทัศน พริพนธ์มงคล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2540
ISBN 974-637-214-9
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

25 ๙.๘. 2546
I 17589 ๒๗๗

COST OF WHEELING AND OPTIMAL WHEELING RATES ANALYSIS

Mr. Hadsakoon Boriphonmongkol

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Engineering in Electrical Engineering

Department of Electrical Engineering

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-637-214-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

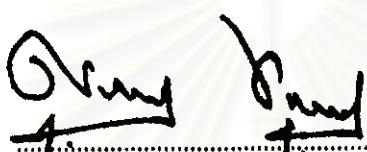
การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและอัตราค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม
ในการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคงกลาง
นายทัศคุณ บริพันธ์มงคล
วิศวกรรมไฟฟ้า
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บันพิทิพ เอื้ออาภรณ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

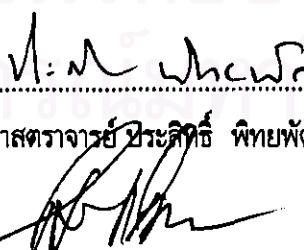
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุดวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. จrawi นุญุบูล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บันพิทิพ เอื้ออาภรณ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประดิษฐ์ พิทยพัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ไชยະ แซมซ้อย)

พิมพ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์วิทยานิพนธ์ภาษาไทยในกรอบสีเขียวนี้เพื่อรองรับเดียว

นายสุกฤษ บริพันธ์มงคล : การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและอัตราค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง (COST OF WHEELING AND OPTIMAL WHEELING RATES ANALYSIS) อ.ท.ปริญญา : พศ. ๑๔. บันทึก เอกสารงาน, ๑๔๒ หน้า. ISBN ๙๗๔-๖๓๗-๒๑๔-๙.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้นำเสนอเกี่ยวกับ การวิเคราะห์เพื่อหาค่าใช้จ่ายและอัตราค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง โดยวิธี Short run marginal transmission cost ซึ่งเป็นวิธีที่รวมผลของค่าใช้จ่ายต่อหน่วยที่เปลี่ยนแปลงของกำลังสูญเสียในระบบไฟฟ้าคนกลาง และ เป็นไปพิกัดสายส่งໄว้เรียบร้อย วิธีการคำนวณในลักษณะนี้ทำให้ทราบถึงผลกระทบที่เปลี่ยนแปลงในต้นกำลังสูญเสีย ระดับโหลดสูงสุด และ ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยผลิตที่บัสผลิต ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการยอมให้ขนส่งกำลังไฟฟ้าผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง เมื่อเทียบกับกรณีที่ไฟฟ้ามีการขนส่งกำลังไฟฟ้าผ่าน และวิธีการที่นำเสนอด้วยระบบบัดลอนขนาด ๖ บัส โดยได้แสดงผลการคำนวณเบริญ เทียบกับในกรณีพิจารณาและไม่พิจารณาเพื่อไขข้อจำกัดของพิกัดสายส่ง

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... วิศวกรรมไฟฟ้า.....
อาจารวิชา..... วิศวกรรมไฟฟ้า.....
ปีการศึกษา..... ๒๕๔๐.....

อาจารวิชีช่องดีต..... โทร. ๐๘๑-๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐
อาจารวิชีช่องทางการที่ปรึกษา.....
อาจารวิชีช่องทางการที่ปรึกษาร่วม.....

เงินที่ต้องหักหัตถ์กับวิธีการนี้เพื่อชาร์จในกรอบค่าใช้จ่ายที่ต้องมีอยู่แล้ว

C715529 MAJOR POWER SYSTEM

KEY WORD: WHEELING / WHEELING COST / WHEELING RATE / FORWARD FLOW / BACKWARD FLOW / COST OF TRANSMISSION

HADSAKOO BORIPHONMONGKOL : COST OF WHEELING AND OPTIMAL WHEELING RATES

ANALYSIS : THESIS ADVISOR : ASIST. PROF. BUNDHIT EUA-ARPORN, Ph.D. 142 pp.

ISBN 974-637-214-9.

This thesis presents the wheeling cost and optimal wheeling rates calculation methodology using short run marginal transmission cost, in which the effect of power loss and network constraints has been included. This method demonstrates the impacts of power loss, peak demand and change of bus incremental cost in the wheeler system. The developed method has been tested with a 6-bus system with and without line flow constraints.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา วิศวกรรมไฟฟ้า

อาจารย์เชื้อโนนิติ

พญ. รุ่งรัตน์

สาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า

อาจารย์เชื้ออาจารย์ที่ปรึกษา

ดร. สมชาย วงศ์สุวรรณ

ปีการศึกษา ๒๕๖๒

อาจารย์เชื้ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยความช่วยเหลือสนับสนุนเป็นอย่างดียิ่งจากผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ดังนี้ ผู้วิจัยได้รับข้อขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บันทิต อึ้ออาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้คำปรึกษาและนำทีมศูนย์ตลอดเวลา อิกกั้งคออยหมั่นให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย แนะนำและช่วยเหลือความรู้ ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ และสนับสนุนจัดทำแหล่งเงินทุนสำหรับผู้วิจัยตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับข้อขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. จรายุบล ประชานนgramการสอนวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตร พิพิพัฒน์ และ อาจารย์ไชยะ แซ่ห้อย การสอนวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบพระคุณ ดร.สุชน อรุณสวัสดิ์วงศ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาเพิ่มเติมทางด้านการทำอปติไมซ์และจัดทำเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการทำอปติไมซ์ให้แก่ผู้วิจัยได้อ่านและศึกษา

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับเงินทุนสนับสนุนบางส่วนจากศูนย์เชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้านเทคโนโลยีไฟฟ้ากำลังในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงขอขอบคุณคณะกรรมการผู้บริหารศูนย์เชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้านเทคโนโลยีไฟฟ้ากำลังทุกท่านที่ได้มีส่วนร่วมให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือดีมากจากคุณแม่ผู้เป็นที่รักยิ่งในดวงใจ ที่เคยให้กำลังใจเช่นเดียวกันในทุกๆ ด้านแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณพี่ชายและพี่สาวทุกๆ คนที่มีส่วนสนับสนุนในทุกๆ ทางจนกระทั่งผู้วิจัยสามารถศึกษา วิจัย ค้นคว้า และ เรียนรู้จนกระทั่งสำเร็จได้เป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หัสดิน บริพันธ์มังคล
กันยายน 2540

สารบัญ

หน้า	
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๑๘
สารบัญภาพ.....	๒๒

บทที่

1.	บทนำ.....	1
1.1	บทนำ.....	1
1.2	การซื้อขายแลกเปลี่ยนกำลังไฟฟ้าระหว่างระบบไฟฟ้า.....	3
1.3	วัตถุประสงค์ของการทำวิทยานิพนธ์.....	8
1.4	ขอบเขตการทำวิทยานิพนธ์.....	8
1.5	ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ.....	8
1.6	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์.....	9
2.	การซื้อขายแลกเปลี่ยนกำลังไฟฟ้า.....	10
2.1	ชนิดของการซื้อขายแลกเปลี่ยนกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคุณภาพ.....	11
2.2	แนวโน้มและผลกระทบเนื่องจากการขนส่งกำลังไฟฟ้า โดยผ่านระบบไฟฟ้าคุณภาพ.....	12
2.3	วิธีการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคุณภาพ.....	15
2.4	ทิศทางการขนส่งกำลังไฟฟ้า.....	16
2.5	การคำนวณค่าใช้จ่ายและอัตราค่าใช้จ่ายในการขนส่งกำลังไฟฟ้า โดยผ่านระบบไฟฟ้าคุณภาพในปัจจุบัน.....	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

3.	การจัดสรรงำลังการผลิต.....	21
3.1	บทนำ.....	21
3.2	คุณลักษณะสมบัติของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าแบบพลังความร้อน.....	23
3.3	ปัญหาการจ่ายโหลดอย่างประยัดโดยไม่รวมผลของกำลังสูญเสีย.....	26
3.4	ปัญหาการจ่ายโหลดอย่างประยัดโดยรวมผลของกำลังสูญเสีย.....	29
4.	การคำนวณค่าใช้จ่ายและอัตราค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม ในการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง.....	41
4.1	บทนำ.....	41
4.2	การกำหนดค่าใช้จ่ายและอัตราค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม ในการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง.....	45
4.3	ขั้นตอนการแก้ปัญหา.....	55
5.	ผลการทดสอบและการวิเคราะห์.....	60
5.1	บทนำ.....	60
5.2	การทดสอบและผลการทดสอบ.....	64
5.3	การเปรียบเทียบผลที่ได้จากการคำนวณระหว่างกรณีไม่รวมเงื่อนไข ชิดจำกัดสายสูงและการณีรวมเงื่อนไขชิดจำกัดสายสูง.....	120
6.	สรุปผลและข้อเสนอแนะ	
6.1	สรุปผล.....	124
6.2	ข้อเสนอแนะ.....	125
	รายการอ้างอิง.....	129
	ภาคผนวก.....	133
	ประวัติผู้เขียน.....	142

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

2.1	การเบริยนเทียบลักษณะและผลการดำเนินการระหว่างโครงสร้างของระบบไฟฟ้าในปัจจุบันกับระบบไฟฟ้าในอนาคต.....	14
5.1	ข้อมูลสายส่ง.....	62
5.2	ข้อมูลบัส.....	63
5.3	ข้อมูลค่าพิกัดที่แต่ละบัส.....	63
5.4	ค่าล้มປະສົງສໍາหารັບ cost function ของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าแต่ละเครื่อง.....	63
5.5	การประค่าระดับโหลดภายในระบบไฟฟ้าしながら.....	64
5.6	กรณีพื้นฐาน เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 160 MW.....	66
5.7	กรณีพื้นฐาน เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 170 MW.....	69
5.8	กรณีพื้นฐาน เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 180 MW.....	70
5.9	กรณีพื้นฐาน เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 190 MW.....	71
5.10	กรณีพื้นฐาน เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 200 MW.....	72
5.11	กรณีพื้นฐาน เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 210 MW.....	73
5.12	กรณีพื้นฐาน เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 220 MW.....	74
5.13	กรณีการทำ forward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 160 MW.....	76
5.14	กรณีการทำ forward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 170 MW.....	78
5.15	กรณีการทำ forward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 180 MW.....	79
5.16	กรณีการทำ forward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 190 MW.....	80
5.17	กรณีการทำ forward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 200 MW.....	81
5.18	กรณีการทำ forward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 210 MW.....	82
5.19	กรณีการทำ forward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 220 MW.....	83
5.20	กรณีการทำ backward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 160 MW.	86
5.21	กรณีการทำ backward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 170 MW.	88
5.22	กรณีการทำ backward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 180 MW.	89
5.23	กรณีการทำ backward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 190 MW.	90
5.24	กรณีการทำ backward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 200 MW.	91
5.25	กรณีการทำ backward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 210 MW.	92
5.26	กรณีการทำ backward flow เมื่อไม่รวมขีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 220 MW.	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

5.27	กรณีพื้นฐาน เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 160 MW.....	96
5.28	กรณีพื้นฐาน เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 170 MW.....	97
5.29	กรณีพื้นฐาน เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 180 MW.....	98
5.30	กรณีพื้นฐาน เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 190 MW.....	99
5.31	กรณีพื้นฐาน เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 200 MW.....	100
5.32	กรณีพื้นฐาน เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 210 MW.....	101
5.33	กรณีพื้นฐาน เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 220 MW.....	102
5.34	กรณีการทำ forward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 160 MW.....	104
5.35	กรณีการทำ forward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 170 MW.....	105
5.36	กรณีการทำ forward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 180 MW.....	106
5.37	กรณีการทำ forward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 190 MW.....	107
5.38	กรณีการทำ forward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 200 MW.....	108
5.39	กรณีการทำ forward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 210 MW.....	109
5.40	กรณีการทำ backward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 160 MW....	112
5.41	กรณีการทำ backward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 170 MW...	113
5.42	กรณีการทำ backward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 180 MW....	114
5.43	กรณีการทำ backward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 190 MW....	115
5.44	กรณีการทำ backward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 200 MW....	116
5.45	กรณีการทำ backward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 210 MW....	117
5.46	กรณีการทำ backward flow เมื่อรวมชีดจำกัดของสายส่ง ที่ระดับโหลด 220 MW....	118
5.47	การเปรียบเทียบกรณีพื้นฐาน.....	120
5.48	การเปรียบเทียบกรณีการทำ forward flow.....	120
5.49	การเปรียบเทียบกรณีการทำ backward flow.....	121

สารบัญภาพ

รูปที่

หน้า

1.1	ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตต่อหน่วยกำลังไฟฟ้าของระบบไฟฟ้าผู้ซื้อ และระบบไฟฟ้าผู้ขายกำลังไฟฟ้า และ ราคาที่ทำการซื้อขายกันระหว่างระบบผู้ซื้อกำลังไฟฟ้ากับระบบไฟฟ้าผู้ขายกำลังไฟฟ้า.....	3
2.1	เส้นทางการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง.....	15
2.2	การให้ของกำลังไฟฟ้านี้องจากการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง.....	15
2.3	การขนส่งกำลังไฟฟ้าแบบ forward flow.....	16
2.4	การขนส่งกำลังไฟฟ้าแบบ backward flow.....	17
3.1	บล็อกดีอะแกรมของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังความร้อน.....	22
3.2	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงพลังงานความร้อน เป็นพลังงานไฟฟ้า กับ กำลังผลิต.....	23
3.3	ความสัมพันธ์ระหว่าง fuel input energy rate กับ กำลังผลิตของเครื่องกำเนิดไฟฟ้า.....	24
3.4	ระบบไฟฟ้ากำลังซึ่งประกอบด้วยบัสผลิตต่างๆ.....	33
3.5	ขั้นตอนการทำคำตอบปัญหาการจ่ายไฟลดอย่างประยุกต์โดยรวมของ กำลังสูญเสียโดยวิธีการเท่ากันของแคมดา.....	40
4.1	เปรียบเทียบอัตราค่าใช้จ่ายในการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง และ การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายในการผลิตรวมของระบบไฟฟ้าคนกลางที่เพิ่มขึ้นต่อหน่วย กำลังไฟฟ้าที่ทำการขนส่ง.....	46
4.2	เปรียบเทียบอัตราค่าใช้จ่ายในการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง และ การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายในการผลิตรวมของระบบไฟฟ้าคนกลางที่ลดลงต่อหน่วย กำลังไฟฟ้าที่ทำการขนส่ง.....	48
4.3	บัสอ้างอิง.....	50
4.4	บัสควบคุมแรงดัน.....	51
4.5	โหลดบัส.....	51
4.6	การขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง.....	53

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปที่

หน้า

4.7	ผังการทำงานในการคำนวณอัตราและราคาค่าใช้จ่ายในการขนส่งกำลังไฟฟ้าโดยผ่านระบบไฟฟ้าคนกลาง.....	58
5.1	ระบบทดสอบขนาด 6 บัส.....	60
5.2	forward flow wheeling.....	61
5.3	backward flow wheeling.....	62

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย